

concreteness, dynamism and effectiveness, emotionality and optimism, entertainment and didacticism. All of the above provides the recipient-child's perception of the poetic texts in accordance with the psychophysiological features, a system of background knowledges and values.

The types of communicative tonality that are inherent in the English-language children's poetic discourse are defined in the paper: informative, phatic, playful and fascinating. An informative tonality is represented in such a way that the author's aim is to tell some information with the help of rhymed text, to cause the necessary, expected reaction from the addressee. Phatic function appears as a conditional value, since the communication of the poet with the young readers is imaginary, actualized through the poetic text. Attention focuses on the representation of the strategies and tactics in the English-language children's poetic discourse in accordance with the functions of the language.

The tonalities of the English-language children's poetic discourse are determined by the strategic potential of the author's poetic speech. They are important in designation of the status relationships between the addresser-poet and the addressee-child. They determine the characteristic features of the English-language children's poetic discourse. Among which there are emotiveness, informative, attractiveness, optimism, orientation both on the content, and on the form, involvement in the contact.

Key words: children's poetic discourse, language function, tonality, strategy, tactic, informative, emotional.

Дата надходження статті: «26» квітня 2018 р.

Дата прийняття до друку: «04» травня 2018 р.

УДК 811.161.2

ОЛЬГА ПОДОЛЯНЧУК,
аспірантка
(м. Кам'янець-Подільський)

Класифікація лексем прозових творів Гната Хоткевича як основа вивчення його ідіостилю

У статті подано класифікацію лексем прозових творів Гната Хоткевича як основу вивчення його ідіостилю, зокрема проаналізовано твори та згруповано лексеми у певні тематичні групи, що дасть змогу в подальшому визначити індивідуальний стиль письменника.

Ключові слова: індивідуальний стиль письменника, ідіостиль, лексема, класифікація лексем

Постановка проблеми в загальному вигляді... Використання лексем на гуцульську тематику широко використовувалося Гнатом Хоткевичем, оскільки його життєвий і творчий шлях був пов'язаний із Західною Україною. Метою письменника було не тільки збагатити українську мову гуцульськими мотивами, а й показати всю велич і глибину мовної образності гуцульського слова.

У своїх творах Г.Хоткевич використовує гуцулізми як засіб увиразнення особливостей мови персонажів, де мова твору відображає лексичний склад гуцулізмів, їх особливості.

Аналіз досліджень і публікацій... Питання дослідження особливостей індивідуального стилю письменника цікавило чималу когорту дослідників, однак ґрунтовні дослідження відсутні і досі. Неодноразово було здійснено аналіз функціонування гуцулізмів у творах письменника, проте повного і всебічного дослідження немає і на сучасному розвитку мовознавства. Проблемі дослідження ідіостилю автора крізь призму мови їхніх творів в українському мовознавстві присвячені роботи В.Дроздовського, О. Кухар-Онишка, А.Мойсієнка, Н. Дужик, С. Бирик та ін. Мову художніх творів вивчають у різних аспектах: мовна майстерність (М.Бойко, І. Бородій, Г. В'язовський, І.Журба, Ю. Касім, О. Ковальчук, Т.Махед, О. Чехівський та ін.), багатство словника (Л. Авксентьев, Е.Попович, Л. Яковенко та ін.), стилістичний синтаксис (Н. Грипас, В.Карпалюк, Л.Козловська, С. Марич, Н. Москаленко та ін.). Також над проблематикою вивчення індивідуального стилю письменника працювали В. Виноградов, А.Федоров, Б. Томашевський, Р. Будагов, Л. Тимофеев, А.Ревякін, А.Докусов, Г. Поспелов, Ю. Бондарев, Т. Бугайко, Є. Пасічник, С.Єрмоленко, Л. Ставицька, Н. Сологуб, Н. Волошина та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття... Навіть зважаючи на тривалу історію, такі питання є поодинокими і малодослідженими. В умовах сьогодення виникла нагальна потреба поглибленого вивчення мовленнєвої діяльності особистості митця крізь призму історичних умов, що позначилися на розвитку української мови загалом та її сучасному стані зокрема.

Формування цілей статті... Тому мета нашої статті – показати класифікацію лексем прозових творів Гната Хоткевича як основу вивчення його ідіостилю.

Виклад основного матеріалу... Використання лексем на гуцульську тематику широко використовувалося Гнатом Хоткевичем, оскільки його життєвий і творчий шлях був пов'язаний із Західною Україною. Метою письменника було не тільки збагатити українську

мову гуцульськими мотивами, а й показати всю велич і глибину мовної образності гуцульського слова.

У своїх творах Г.Хоткевич використовує гуцулізми як засіб увиразнення особливостей мови персонажів, де мова твору відображає лексичний склад гуцулізмів, їх особливості.

Одним із характерних зображувальних засобів місцевого колориту у творах є емоційно-забарвлена лексика, що має ознаки територіальної прив'язаності. Також до них належать регіоналізми, екзотизми, слова та словосполучення з рисами місцевого слововживання. Вони створюють цілісну картину зображення світосприйняття гуцулів, їх поведінки, стереотипів, побуту. Гуцулізми здебільшого широко використовуються у монологіях, внутрішніх монологіях, діалогах, полілогах дійових осіб, тобто у їхній мові, з метою повного відтворення місцевого колориту. По суті, мова героїв твору – це засіб індивідуалізації. Однак мова автора не виключає використання гуцульських діалектизмів під час описів природи, інтер'єру, звичаїв, побуту, певних обставин тощо.

Автор використовує чимало територіальних і соціальних гуцулізмів на позначення одиниць ландшафту, назв рослин і тварин, стосунків між родичами, наприклад: **головиця** (дівич-вечір), **гавра** (барліг, лігво звіра), **полонина** (безліса ділянка верхнього поясу Українських Карпат, яка використовується для пасовиська та сінокоосу), **жереп** (гірська сосна з чорною корою і неколючими короткими листками), **ізвір** (міжгір'я, ущелина), **плай** (стежка в горах), **царина** (огорожене місце для сінокоосу), **цара** (чужий край), **грунь** (вершина гори, кругла лісиста дорога), **вориння** (загорожа з довгих жердин, прибитих до стовпців); **газда** (господар), **любаска** (коханка), **дядя** (батько), **ровта** (ватага, гурт людей), **крис** (рушниця) тощо.

У творах автор використовує етнографізми, не притаманні жодному регіону: **бартка** (маленька сокира), **берфела** – товста дерев'яна пластина з дірками, **верклюг** (стовп, що обертається навколо своєї осі), **дараба** (пліт, збитий із дерев'яних кругляків), **гачі** (штани з домотканого полотна чи сукна), **гугля** (верхній одяг без рукавів), **кептар** (верхній хутрянний одяг без рукавів), **оструб** (дерев'яні стіни будівлі), **сардак** (рід верхнього теплового короткого сукняного одягу), **трембіта** (гуцульський народний духовий музичний інструмент у вигляді довгої дерев'яної труби без вентилів і клапанів), **флоера** (басова сопілка-зубівка, майже метрової довжини, поширена на Гуцульщині), **черес** (старовинний широкий шкіряний пояс, зшитий уздовж з двох складених разом ременів так, що мав усередині порожнину для грошей та інших цінних речей).

Етнографізми увиразнюють образи, довершують повноту і глибинність уявлення про гуцульський світ з усіма його таємницями і різнобарв'ям, підсилюють образність: «*Ватаг пам'ятає, у кого й скільки якої худоби, чії вівиці позначені обиркою, а чії пічкамі, бо їм вирізано пічку в усі. Один газда мітить свої вівиці стрівкою... А рогату худобу то вже «пешнуют», кладучи який знак на роги... Усякі є «знаменета» – і всіх їх мусить пам'ятати ватаг*» [1].

Варто зауважити, що автор рідко вживає гуцулізми у власному мовленні, однак мова його героїв насичена ними.

Поряд із гуцульською говіркою у своїх творах Гнат Хоткевич використовує лексеми інших наріч, щоб порівняти, зіставити, відобразити характерні мовні особливості, відмінності у звичаях, традиціях, побуті тощо. Наприклад, яскравим представником є бездомний бурлака Михайло з Наддніпрянщини («Довбуш»), колись – селянин. Його мовлення – яскравий взірєць саме наддніпрянського наріччя: «*Він ото як об'явив себе полковником, як почали до нього сипатися люди, ой-ой... І мужики йдуть, і винники, і пасічники, і запорожці, й старі гайдамаки, котрі притихли були до слушного часу. Та як двинув Верлан свою вармію – так аж затрусив Польщезу*». Також автор використовує і літературне розмовне мовлення. Таким прикладом у романі є отець Кралевиц: «*Існують питання, котрих не повинен собі чоловік задавати...Смисл буття... Скільки б ти не читав книжок – ніщо тобі не допоможе, і смислу життя ти словом не оприділиш...*». Його мовлення відзначається унормованістю, відсутністю гуцульських діалектів, проте у творі трапляються поодинокі випадки, коли письменник додає у мовлення священника гуцулізми з метою підкреслити автентичність і неповторність гуцульської говірки: «*А відтак егомость кажуть Олексі: На-ко, йгім, Оле, д'мені – шос ізговоримо*». Створивши образ Кралевиц у своєму романі, автор на прикладі його зацікавлення мовленням гуцулів, формами звернень показує усю красу і глибину вікових традицій, гуцульський етикет: «*Кралевиц з охотою слухає всі оті гречності. Йому подобається, що в сих людей таке багатенство всяких формул ввічливості: Пробачейте, даруйте, прошу вібачити на цім слові, шенуючи ваш гонір ...*». Підтвердженням цього є використання таких формул ввічливості у своєму мовленні.

На відміну від фонетичних і морфологічних ознак, які стилізують мовлення героїв твору під гуцульську мову, реально відображають персонажів, підкреслюють їх індивідуальність, лексичні гуцулізми, не тільки в мові героїв, але й у мові автора вживаються на позначення тих реалій, які не зустрічаються в літературній мові. А тому такі лексеми

виконують експресивну функцію, адже слово, використане у діалекті, є стилістично оформленим омонімом чи синонімом до стилістично нейтрального літературного відповідника. Таке слово у художньому тексті набуває естетичного забарвлення, образності самого говору.

Проаналізувавши творчий доробок Гната Хоткевича, зокрема «Матеріали про звичаї, побут гуцулів (записи, замітки, уривки творів)» [2]; п'єсу «Залізничники» [3]; оповідання «Життя на горі» з книги «Гірські акварелі» [4], «Блуд», «За Юріштаном», «Чарівна палиця», «Потомок Довбушів» (уривки) [5]; фрагменти оповідань «З гір потоки», «Недобудована плебанія», «Народ», «Жель за горами» [6]; новели з гуцульського життя [7]; драми «Море» [8], «Люди, люди» [9] та «Люблю жінчину» [10]; новелу «Що бачила скеля» та уривки літературних творів, назви яких не встановлені («Самітник», «Радість», «Дід Андрій», «Торжество музики», «Все йде...все минає», «З етюдів по товпі», «Vella donna», «Остання лекція» тощо) [11], ми можемо прийти до висновку, що автор використав чимало гуцулізмів, які можна поділити за різними тематичними групами:

1) номени на позначення осіб за родинними зв'язками і своєютвом: **дедя** – батько, **вуйко** – дядько по матері; **неня** – мати, **челядина** – жінка, **челідь** – жінки, **любас** – коханець, **любаска** – коханка, **молодек** – молода людина, **легінь**, **флекев** – хлопець, **газда** – господар, **газдия** – добра господиня, **батяр** – гультяй, хуліган, авантюрист, **верховинець** – мешканець гори, **гаман** – злочинець, **дідич** – поміщик, **бадіка** – сільський дядько тощо, **фамілія** – рідня, родина, прізвище;

2) номени на позначення одягу: **вберя** – одяг, **лудіння** – новий, святковий одяг, **гугля** – верхній одяг без рукавів, **гачі** – штани з домотканого сукна або полотна, **кептар** – верхній хутрянний одяг без рукавів, **крисаня** – чоловічий літній фетровий капелюх з прикрасами, **сардак** – короткий верхній теплий домотканий одяг, оздоблений вовняною ниткою, **черес** – старовинний широкий шкіряний пояс, зшитий уздовж з двох складених разом ременів так, що мав усередині порожнину для грошей та інших цінних речей, **каптур** – капішон, **очкур** – мотузкам для під'язування штанів, **байбарак** – короткий кожух, **баршівка** – вишитий чоловічий фетровий капелюх, **вуставка** – вишивка на рукавах жіночої сорочки, **попружка** – жіночий пояс, зроблений з грубої кольорової пряжі, **сірак** – старовинний верхній довгополий одяг із грубого сукна, **мундур** – переважно військовий форменний одяг, **помана** – річ, подарунок в пам'ять за померлу людину, **анцуг** – костюм, **байор** – кольоровий пояс, виплетений з

вовняних ниток, **бочкори** – постולי, **кобеняк** – верхній чоловічий одяг, **мешти** – туплі;

3) номени на позначення господарських споруд: **обора** – частина садиби, приміщення для худоби, **шпихлір** – приміщення для зерна, **кошера** – тимчасово загороджене місце для овець, **струнка** – намет, призначений для доїння овець, **болгарка** – тимчасово загороджене місце для худоби на полонині, **стаднарка** – стайня для коней на полонині, **оструб** – дерев'яна стіна, **балган** – лісорубська хатина круглої форми, **зимарка** – хатина і стайня в горах, де господарі взимку згодовували худобі сіно, що його неможливо було звезти до села, бо дуже круті гори та ін, **стая** – пастуша хатина на полонині, **колиба** – хатинка хастухів на полонині;

4) номени на позначення житлових споруд: **гажда** – гуцульська садиба, **стая** – дерев'яна будівля пастухів на полонині, **заватра**, **застайка** – прибудова до стаї, призначена для ночівля пастухів та ін., **плебанія** – двір, на якому розташовувалась церква і помешкання священника, **обійстя** – двір;

5) номени на позначення господарських речей: **верета** – домоткане полотно з вовни чи льону, **пугар** – склянка, **бесаги** – дві торби, з'єднані одним полотном, які носять перекинутими через плече, курей – шнурок, **дзьобня** – невелика за розміром торбина з полотна, вовни чи шкіри, яку носять через плече, **ліжник** – вовняна ковдра або килим з геометричними візерунками, **бюрок** – невеличкий стіл, призначений для письма, **бараниця** – укривало з кожушаного овечого хутра, **джирга** – вовняне укривало на ліжко тощо, **табівка** – шкіряна сумка, яку носять через плече, **флешка** – пляшка;

6) номени на позначення назв посуду: **бринзенка**, **бербениця** – дерев'яний посуд продовгуватої форми з двома днами для зберігання молока і бринзи), **збанок** – бутель, велика банка, але з ширшим отвором, **берівка** – барило, бочечка;

7) боротьба проти гноблення і несправедливості: **ватага** – гурт людей, **ватаг** – отаман, керівник, **пушкар** – поліцей, **порошниця** – порохівниця, **збуй** – розбійник, **смоляк** – спеціальний поліцейський підрозділ, завдання яких – переслідування опришків, **пушка** – рушниця, **зимовник** – місце переховування опришків взимку, **крис** – рушниця, **гурма** – юрба, натовп, **ровта** – загін війська, **підтроюдити** – підмовити, підбурити, **пійзма** – вороже ставлення до когось, **піймити** – спіймати, зловити, **фузія** – зброя;

8) промисел (номени на позначення продуктів переробки й обробки): **будз** – овечий сир кулястої форми зі свіжого молока, **вудра** – сир вторинної переробки молока, **жентиця**, **дзер** – сироватка, **керлиба**

– відходи від переробки молока, призначені для виготовлення сиру нижчої якості, бордюг – шкіра, знята цілою з кози чи теляти, **грис** – висівки;

9) *номени на позначення професії за видом діяльності*: **гайдер**, **бовгар** – пастух великої рогатої худоби на полонині, **спузар** – пастух, в обов'язки якого входить догляд за вогнем у колибі, **стадар** – пастух, який випасає стада коней, **дійник** – дояр, **ватаг** – старший вівчар, **бутинар** – лісоруб, **побережник** – лісник, **жандарм** – міліціонер, **баба-бранка** – баба-повитуха, **балагура** – візник з возом (підвода) для перевезення вантажів і людей на далекі відстані; **бовар** – волячий пастух, **вакар** – коров'ячий пастух, **гомость**, **егомость** – священик, **імость**, **їмость** – попадя, **опришок** – злодій, народний месник, **пушкар** – стрілець, мисливець, **шандар** – жандарм, **ключер** – суддя;

10) *номени на позначення діалектів-професіоналізмів*: **клебука** – крюк, гачок, **ватра** – вогонь, **верклюд** – стовп, що обертається навколо своєї осі, до якого кріпиться берфела, **берфела (кужба)** – груба дерев'яна пластина з дірками, на яку вішають котел, **ватарник** – частина стаї, де палять вогонь на ватрі, **ботелев** – дірявий круг з ручкою, який використовують під час приготування сиру; **бутин** – лісові роботи, **ворина** – зрубаний тонкий довгий стовбур дерева, який використовують для огорожі; жердина, **кішня** – жнива, **ковбки** – колоди, **балта** – сокира, **барда** – широка теслярська сокира, **бардичка** – теслярська сокира, **бартка** – гуцульський топірець, **бегар** – кийой, **валовиця** – мотуз, віршовка, **вожжі** – віжки, **волічка** – кольорові нитки для вишивання або ткання килимів, **воловиця** – мотуз, віршовка, налігач, мотузок, **гралі** – вила, **казан** – відро, **сохтирія** – псалтир, **храм** – храмове свято, **брич** – бритва;

11) *номени на позначення міри*: **бринзденка**, **бербениця** – одиниця виміру сиру, яка дорівнює 16кг, **терх** – міра ваги молочно-сирних продуктів, яка дорівнює 32кг; вантаж на коня, який складається з двох бербениць, зв'язаних між собою; **міртук** – міра об'єму чи ваги, що дорівнює двом літрам чи двом кілограмам), **кавалок** – шматок, **гелётка** – бочечка місткістю 25 літрів;

12) *ландшафтні об'єкти природного та штучного походження*: **кечера** – крута гора, поросла лісом, за винятком вершини, **бер** – кладка, **ізвір (рідше – звір)** – міжгір'я, ущелина, **грунь** – вершина гори, **дебра** – стрімке узбіччя гірських потоків, поросле кущами, **джемора** – місцевість, поросла чагарниками, **сигла** – густий, непрохідний ліс, **зарінок** – похилий берег ріки, вкритий травою або рівне місце біля річки, вкрите травою, **царинки** – безлісі ділянки, **строми** – круте урвище, провалля, **кваша** – болото тощо, **плай** – чиста

від лісу лука в горах, **полонина** – високогірне пасовище, **рівень** – рівнина, **хаща** – ліс, **бакша** – баштан;

13) *фітолексми*: **жереп** – гірська карликова сосна, **скоруха** – горобина, **бриндуша** – шафран, **невісточки**, **головатень**, **кучеревець**, **нитота**, **горонь**, **брустурник** – трави, що мають лікувальні властивості, **барабуля** – картопля, **без** – бузок, **боштан** – гарбуз, **буриння** – картоплиння, **глиг** – глід, **жалива** – кропива, **косиця** – квітка, **подорожник** – спориш, **яфини**, **афони** – чорниці, **багна** – трава ;

14) *зоолексми*: **маржина** – худоба, голубань – віл, сизий, як голуб, **боцьок** – лелека, **бриндюшки** – проліски, **когут** – півень.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку... Лексми, використані Гнатом Хоткевичем у своїх творах, є цінним компонентом, складовою його неперевершеного ідіостилю. Вони характеризуються багатим різнобарв'ям гуцульського колориту. Зокрема варто приділити велику увагу «Матеріалам про звичаї, побут гуцулів (записи, замітки, уривки творів)», які є своєрідним тлумачним довідником. У ньому чітко та детально пояснюється значення, роль та використання тих чи інших лексем, реальне функціонування гуцулізмів та властивих тільки певній території термінів і понять. Ці матеріали свідчать про тісний зв'язок Г.Хоткевича з місцевим населенням, прагненням передати в подальшому у своїх творах усю велич, неповторність, повноту, глибину та автентичність лексичного матеріалу Гуцульського краю, збираючи їх з першоджерел, носіїв діалектичного мовлення. На глибоке переконання Гната Мартиновича, саме гуцульська говірка – неповторне джерело літературної української мови, саме завдяки їй наша мова матиме змогу поповнитися новими лексемами, урізноманітнитися, адже гуцульська говірка – втілення праукраїнської мови з усіма її архаїчними явищами і формами. На відміну від М.Коцюбинського, О.Кобилянської, І.Франка, які використовували стилізовану гуцульську говірку, Г.Хоткевич послуговувався першоджерелом, оскільки воно містить глибоке сакральне змістове наповнення, яке характеризується образністю, закодованою інформативністю про буття, звичаї, побут, традиції населення Гуцульського краю.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження... Перспективами подальшого нашого дослідження є вивчення ідіостилю Гната Хоткевича на всіх мовних рівнях.

Список використаних джерел та літератури:

1. ЦДІАЛ ф.688, опис I, № 21 Історична повість Г.Хоткевича «Довбуш». Уривки.

2. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №251 Матеріали про звичаї, побут гуцулів, зібрані Г.Хоткевичем (записки, замітки, уривки творів). С.174.
3. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №114 П'єса «Залізничники». Автограф. с.56.
4. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №30 Блуд, За Юріштаном, Чарівна палиця, Потомок Двбуша: Оповідання (уривки). Автограф. с.27.
5. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №40 Життя на горі: Оповідання // Гірські акварелі. Автограф. с.35.
6. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №41 Фрагменти оповідань // Гірські акварелі. Автограф. с.24.
7. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №48 Новли з гуцульського життя // Гірські акварелі. Автограф. с.77.
8. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №119 Море: драма. Автограф. с.79.
9. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №118 Люди,люди: драма. Автограф. с.36.
10. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №117 Люблю жінчину: драма. Автограф. с.6.
11. ЦДІАЛ ф.688, опис I, №56 Навела «Що бачила скеля та літературні твори, назви яких не встановлені». Рукописи. с.121.

References:

1. TsDIAL f.688, opys I, № 21 Istorychna povist H.Khotkevycha «Dovbush». Uryvky.
2. TsDIAL f.688, opys I, №251 Materialy pro zvychai, pobut hutsuliv, zibrani H.Khotkevychem (zapysky, zamitky, uryvky tvoriv). S.174.
3. TsDIAL f.688, opys I, №114 Piesa «Zaliznychnyky». Avtohrاف. s.56.
4. TsDIAL f.688, opys I, №30 Blud, Za Yurishtanom, Charivna palytsia, Potomok Dvbusha: Opovidannia (uryvky). Avtohrاف. s.27.
5. TsDIAL f.688, opys I, №40 Zhyttia na hori: Opovidannia // Hirski akvareli. Avtohrاف. s.35.
6. TsDIAL f.688, opys I, №41 Frahmenty opovidan // Hirski akvareli. Avtohrاف. s.24.
7. TsDIAL f.688, opys I, №48 Novly z hutsulskoho zhyttia // Hirski akvareli. Avtohrاف. s.77.
8. TsDIAL f.688, opys I, №119 More: drama. Avtohrاف. s.79.
9. TsDIAL f.688, opys I, №118 Liudy,liudy: drama. Avtohrاف. s.36.
10. TsDIAL f.688, opys I, №117 Liubliu zhenshchynu: drama. Avtohrاف. s.6.
11. TsDIAL f.688, opys I, №56 Navela «Shcho bachyla skelia ta literaturni tvory, nazvy yakykh ne vstanovleni». Rukopysy. s.121.

Summary

Olha Podolianchuk

Classification of Tokens Prose of Hnat Khotkevych as the Basis of His Study of Diastole

The article provides a classification of tokens prose of Hnat Khotkevych as the basis of his study of diastole, in particular the analysis of such works as «The Materials about the Customs, Life of Hutsuls (Records, Notes, Excerpts of Works)»; play «Railroad»; story «Life on the Mountain» from the book «Mountain Watercolor», «Fornication», «For Yurishtanom», «Magic Stick», «Dovbusha Offspring» (excerpts) fragments of stories «Flows from the Mountains», «Unfinished Presbytery», «People», «Gelles around the Corner»; Hutsul stories of life; drama «The Sea», «People People»

and «I Love Women»; story «Had Seen the Rock» and excerpts of literary works, which names have not been established («Hermit», «Joy», «Grandfather Andrew», «Triumph of Music», «Everything Goes ... Everything Passes», «From Studies in Crowd», «Bella Donna», «The Last Lecture», etc.). Tokens are grouped in certain thematic groups that will help further define the individual style of the writer: nominated to refer individuals for family ties and affinity, nominated to describe clothing, outbuildings, residential buildings, business things, names of dishes, struggle against oppression and injustice, fishing, product processing and professions by the type of activity, dialects, extent of natural objects and landscapes artificial, etc. They are considered as a means of expressiveness of language characters where the work reflects certain lexical structures. It is determined that the tokens used by Hnat Khotkevych in his works, is a valuable component, its unsurpassed diastole. They are characterized by a rich multiplicity of Hutsul color.

Key words: individual penmanship, idiostyle, token, token classification

Дата надходження статті: «30» березня 2018 р.

Дата прийняття до друку: «19» квітня 2018 р.

УДК 81'373.612.2+82.161.2-1.090. Радущинська

ГАЛИНА СТУКАН,

кандидат педагогічних наук, доцент

(м. Хмельницький)

ЛЮДМИЛА ГЛУШОК,

кандидат педагогічних наук, доцент

(м. Хмельницький)

Метафори-синестезії у поетичних збірках Оксани Радущинської

У статті подається аналіз поетичних текстів Оксани Радущинської, що увійшли до збірок «Казки яблуневого снігопаду» (2001), «Неспівані пісні про щастя» (2002) та «Стукав сніг...» (2005), з метою встановлення функцій метафор-синестезій у віршах подільської поетеси різних періодів її творчості. Також зроблена спроба погрупувати та подати метафоричні образи, які творяться на перехресті зорових, слухових, одоративних, дактильних відчуттів. Систематизація метафор в межах групи синестезії дала можливість зрозуміти аспект особистісного становлення О.Радущинської, визначити специфіку індивідуального мовного стилю поетеси, яка створила неповторні образні картини світу.

Ключові слова: метафори-синестезії, відчуття, асоціації, поетичне бачення, образне мислення.